"Torsvik I" hade order gå inomskärs när det blåste 8-10 sekundmeters vind

Av GÖTE FRIDNER

KALMAR (Expressen). Tragedin med den förlista bogserångaren "Torsvik I" kom inte som någon direkt överraskning för kustfartens sjöfolk. I dessa kretsar har man länge funnit det mycket märkligt att en så liten bogserångare som "Torsvik I" gått utomskärs med ett så stort släp som "Sikskär" — 434 ton — vid denna årstid. Många har förvånat sig över att inte fartygsinspektionen ingripit.

"Torsviks" ägare, kapten Kjell Lundgren, var inte anträffbar på fredagsmorgonen men en representant för bolaget svarade:

— Vi har vittnen på att kapten Lundgren givit order om att bogseraren med pråm inte fick gå i öppen sjö när det blåste över 8—10 meter i sekunden. Vad kritiken av det stora släpet beträffar kan vi bara säga:

— Oaxen har ju länge kört med inte mindre än fyra pråmar efter sina bogserare. Den är visserligen större, men det är ju också släpen. I övrigt tror jag det är för tidigt att diskutera olycksorsaken.

På tisdagskvällen hade Kalmarkretsen av rederiföreningen för mindre fartyg sitt årsmöte på Teaterkällaren i Kalmar, och under en paus diskuterade flera av mötesdeltagarna bogsertrafiken med "Torsvik I".

— Många av de kaptener som mötte "Torsvik I" ute till havs ansåg att båtens transporter måste vara mycket otrygga med tanke på att bogserbåten inte hållit sig inomskärs utan gått ute i öppna sjön, säger skeppsredare Richard L Wirén, ordförande i Kalmarkretsen av rederiföreningen, till Expressen.

Litet fribord

De ansåg att transporterna måste vara mycket riskabla också med tanke på att "Torsvik I" var så liten och släpet "Sikskär" så stort och tungt lastat. Pråmen hade även mycket litet fribord när den var lastad. Fribordet måste ha varit beräknat för skärgårdstrafiken.

Många av mötesdeltagarna uttalade farhågor för att något skulle hända, men de trodde nog närmast att pråmen skulle kantra och sjunka först genom överspolning av det lågt liggande skrovet och sedan dra bogserbåten med sig. Nu sjönk ju emellertid "Torsvik I" medan pråmen "Sikskär" som var tom klarade sig. Men även som tom utgjorde "Sikskär" ett stort riskmoment i öppen sjö för den lilla bogserbåten.

Gammal båt

— Vi vet ingenting om orsaken till förlisningen, men det är inte alls säkert att den berott på nedisning. Det kan nämligen tänkas att pråmen i den rådande sjögången dragit omkull "Torsvik" vid någon manöver.

Många har också förvånat sig över att man vid denna årstid över huvud taget använt ett så gammalmodigt transportfartyg som detta då det finns så mycket modernt tonnage tillgängligt.

Det har hänt många bogserbåtsolyckor

■ En olycka liknande torsdagens katastrof inträffade i december 1959 i Bottenhavet utanför Hälsingekusten. Det var Neptunbolagets bärgningsfartyg och bogserare Titan som var på väg att undsätta en haverist, som då försvann med åtta man ombord. Olyckan har dock inte helt kunnat klarläggas. Troligen hade fartyget plötsligt kantrat och sjunkit. Det sista radiomeddelandet uppfattades av en livräddningskryssare och löd: Vi är i behov av omedelbar hjälp. Fartyget nedisat. Vi går nästan runt. Därpå blev allt tyst.

■ En svår bogserbåtsolycka inträffade på Strömmen i Stockholm den 7 juli 1956 då tre man omkom. Bogserbåten Tyr rammades av motorfartyget Sunnanland och gick omedelbart till botten.

■ En annan olycka ägde rum i slutet av oktober 1957 vid Bjuröklubb, varvid två besättningsmän drunknade. Det var bogserbåten Ribersdrott av Malmö som tillsammans med ett par andra bogserare sökt lä. Plötsligt fick Ribersdrott slagsida och kantrade och sjönk.

■ Natten till den 7 augusti 1956 sjönk i Östersjön bogserbåten Ribershus. Två personer, kaptenen och kocken, omkom, medan tre man räddade sig efter en förtvivlad kamp i vattnet.

■ I juli 1953 blev bogseraren Dovre omkulldragen av ett tyskt fartyg i Luleå skärgård och två man omkom.

■ En liknande olycka inträffade i Göteborgs hamn 1954, men då hann besättningen rädda sig.

■ I Malmö hamn var bogserbåten Björnen ute för samma öde 1955, då den drogs omkull av en tanker. Man lyckades kapa trossen och ingen människa omkom.

■ I november 1949 kolliderade utanför Sandhammars fyr på Skånekusten en dansk ångare med bogserbåten Herräng av Herräng i Stockholms skärgård. Bogserbåten sjönk och fem av besättningsmännen omkom.

■ Transportbolagets bogserbåt Viking med elva personer ombord sammanstötte i okt. 1947 på Furusundsfjärden med tankmotorfartyget Skansen, varvid fyra av Vikings män förolyckades. Viking sjönk på mindre än 30 sekunder.

■ I oktober 1923 kantrade bogserångaren Lövholmen i Piteå hamn med 28 passagerare, av vilka sju omkom.